

21-25 februarie 2022
ACTUALITATEA EUROPEANĂ

Cuprins

I. DOCUMENTE ADOPTATE DE COMISIA EUROPEANĂ	2
1. Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European – Ancheta sectorială privind IoT – COM (2022) 19 final	2
II. ȘTIRI	3
1. Certificatul digital al UE privind COVID: certificatele de vindecare se pot elibera de acum și pe baza testelor antigenice rapide	4
2. O economie justă și durabilă: Comisia stabilește norme pentru întreprinderi privind respectarea drepturilor omului și a mediului în lanțurile valorice mondiale	4
3. Legea privind datele: Comisia propune măsuri pentru o economie a datelor echitabilă și inovatoare	7
4. Rata inflației la energie continuă să crească, atinge 27%	8

I. DOCUMENTE ADOPTATE DE COMISIA EUROPEANĂ

1. Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European – Ancheta sectorială privind IoT – COM (2022) 19 final

La 16 iulie 2020, Comisia a lansat o anchetă sectorială privind IoT (IoT). Obiectivul a fost acela de a avea o mai bună înțelegere a sectorului IoT, a peisajului său competitiv, a tendințelor emergente și a potențialelor preocupări în materie de concurență. În timp ce sectorul IoT este încă în curs de dezvoltare, ancheta sectorială a fost determinată de indicatori privind comportamentul întreprinderilor, ce ar putea conduce la denaturarea concurenței în acest sector.

Comisia a primit răspunsuri la chestionare de la peste 200 de societăți ce își desfășoară activitatea în domeniul fabricării de dispozitive inteligente, al furnizării de asistenți vocali și/sau al furnizării de servicii legate de IoT, precum și de la 14 organizații de standardizare și organizații din industrie.

Tipul și numărul întrebărilor au variat la nivelul celor cinci chestionare, dar s-au axat pe următoarele subiecte de interes deosebit la examinarea posibilelor probleme de concurență în sectorul IoT:

- caracteristicile produselor și serviciilor legate de IoT, menționate de respondenți;
- principalele caracteristici în materie de concurență din sectorul IoT, inclusiv potențialele bariere la intrarea pe piață și rolul diferitelor strategii de afaceri;
- rolul standardelor în sectorul IoT, inclusiv importanța standardelor și a organismelor de standardizare (condițiile de acces și concurența între standarde);
- interacțiunea dintre dispozitivele, serviciile și asistenții vocali din sectorul IoT, inclusiv întrebări privind interoperabilitatea, preinstalarea și setările implicite, exclusivitatea și alte tratamente preferențiale;
- rolul datelor în ceea ce privește sectorul IoT, inclusiv întrebări privind colectarea datelor, modalitatea în care acestea circulă între părți, modul în care sunt utilizate și eventual monetizate de către întreprinderi, precum și interoperabilitatea și portabilitatea datelor.

Constatările anchetei sectoriale

- preconizarea unei creșteri continue sau mai accelerate a segmentelor de servicii legate de IoT, de dispozitive pentru case inteligente și de dispozitive portabile;
- o tendință către o mai mare disponibilitate a asistenților vocali ca interfață pentru utilizatori, care să permită interacțiunea cu dispozitivele inteligente și cu serviciile bazate pe IoT;
- incriminarea costului investițiilor în tehnologie și a situației concurențiale ca fiind principalele bariere la intrarea pe piață sau a extinderii în sectorul IoT, alături de diverse aspecte privind interoperabilitatea, lipsa accesului la date, precum și barierele de reglementare;
- identificarea incapacității concurenței, în mod eficace, cu principalii furnizori de sisteme de operare pentru dispozitive inteligente (mobile) și de asistenți vocali ca principalul obstacol în calea dezvoltării de noi produse și servicii;
- înregistrarea unei diferențe de opinii în ceea ce privește evoluția viitoare a standardelor în sectorul IoT: unele părți interesate solicită o standardizare suplimentară, în timp ce altele

sustin că standardizarea nu este neapărat cea mai bună soluție pentru interoperabilitate în acest sector;

- posibilitățile de portabilitate a datelor par să fie mai limitate, pentru datele colectate prin intermediul asistenților vocali, din două motive: (i) lipsa posibilității de transferare, cu ușurință, a comenzilor vocale către alți asistenți vocali și (ii) faptul că furnizorii de asistenți vocali au propriul ecosistem și limitează transferul și portabilitatea datelor în afara acestuia;
- posibilitatea monetizării publicității digitale și a creării de profiluri ale utilizatorilor;
- numeroase preocupări cu privire la practicile ce ar putea avea un impact negativ asupra concurenței, inovării și opțiunilor consumatorilor din sectorul IoT în UE;
- preocupări legate de standardizare: procesul de standardizare, normele organizațiilor de elaborare a standardelor privind statutul de membru și participarea, declarațiile privind brevetele esențiale pentru standarde, politicile în materie de drepturi de proprietate intelectuală și condițiile de acordare a licențelor;
- îngrijorarea deosebită privind atât controlul, de către furnizorii de asistenți vocali, al fluxurilor de date și al relațiilor cu utilizatorii, cât și capacitatea lor în valorificarea acestor avantaje, pe piețele adiacente și, mai precis, furnizarea altor produse și servicii legate de IoT;
- incriminarea de către producătorii și furnizorii de servicii terți a faptului că datele impuse de principalii furnizori de asistenți vocali îi împiedică să își dezvolte propria afacere;
- existența unor practici privind preinstalarea, setarea implicită și plasarea, într-un mod ce atrage atenția, a serviciilor legate de IoT, pe dispozitivele inteligente sau în legătură cu asistenții vocali. Serviciile despre care se presupune că ar fi favorizate în acest mod sunt adesea serviciile brevetate ale principalilor furnizori de platforme tehnologice din sectorul IoT sau cele ale marilor furnizori internaționali de servicii de conținut creativ, în detrimentul actorilor mai mici și/sau locali;
- preocupări cu privire la încercările furnizorilor principali de asistenți vocali în asigurarea exclusivității asistentului lor vocal, pe anumite dispozitive inteligente sau în prevenirea utilizării simultane a asistenților vocali;
- îngrijorări asupra faptului că furnizorii de asistenți vocali vor acorda licențe pentru asistenții lor vocali, doar împreună cu alte tipuri de software, tehnologie sau aplicații și nu separat;
- mai multe preocupări cu privire la rolul furnizorilor principali de asistenți vocali și de sisteme de operare pentru dispozitive inteligente, ca intermediari între utilizator și dispozitivele inteligente sau serviciile legate de IoT, ce sunt controlabile și accesibile prin intermediul asistentului vocal și/sau al sistemului de operare:
 - ✓ controlul pe care acești furnizori îl au asupra relației cu utilizatorul și asupra experienței utilizatorului. Prin urmare, respondenții se tem că mărcile lor nu vor mai fi recunoscute și că vor pierde relația directă cu utilizatorii;
 - ✓ modul în care acești furnizori controlează accesul la serviciile legate de IoT și la datele conexe;
 - ✓ performanța și procesele tehnice. De exemplu, respondenții indică faptul că depind de sprijinul tehnic oferit de asistenții vocali și de furnizorii de sisteme de operare, precum și de notificarea prealabilă transmisă în timp util privind actualizările de software și alte actualizări. În schimb, principalii furnizori de platforme tehnologice din sectorul IoT controlează pe deplin experiența legată de produsele și serviciile lor inițiale încă de la începutul interacțiunii cu utilizatorii, colectează date relevante privind utilizatorii și, în majoritatea cazurilor, nu depind de o parte terță pentru a rezolva problemele tehnice;

– constatarea unei varietăți de clauze în acordurile relevante privind IoT, de exemplu în ceea ce privește rezilierea. Potrivit respondenților, acestea amplifică dezechilibrele comerciale dintre actorii mai mici și principalii furnizori de platforme tehnologice din sectorul IoT.

II. STIRI

1. Certificatul digital al UE privind COVID: certificatele de vindecare se pot elibera de acum și pe baza testelor antigenice rapide

Comisia Europeană a adoptat la 22 februarie, un act delegat referitor la certificatul digital al UE privind COVID, în ceea ce privește eliberarea certificatelor de vindecare.

Începând de astăzi, în temeiul noilor norme, statele membre vor putea să elibereze certificate de vindecare pe baza unui rezultat pozitiv al unui test antigenic rapid.

Anterior, un certificat de vindecare putea fi eliberat numai în urma unui rezultat pozitiv al unui test de amplificare a acidului nucleic molecular (NAAT), cum ar fi RT-PCR. Pentru a asigura acuratețea și fiabilitatea certificatului, testul antigenic rapid utilizat ar trebui să fie inclus în lista comună la nivelul UE a testelor antigenice rapide pentru COVID-19 și să fie efectuat de cadre medicale sau de personal calificat. Statele membre pot elibera astfel de certificate retroactiv, pe baza testelor efectuate începând cu 1 octombrie 2021.

Noile norme se aplică imediat, iar statele membre pot începe să elibereze certificate de vindecare bazate pe teste antigenice rapide de îndată ce acestea sunt pregătite să facă acest lucru. Mai multe informații sunt disponibile pe site-ul dedicat certificatului digital al UE privind COVID.

2. O economie justă și durabilă: Comisia stabilește norme pentru întreprinderi privind respectarea drepturilor omului și a mediului în lanțurile valorice mondiale

La data de 23 februarie 2022, Comisia Europeană a adoptat o Propunere de directivă privind diligența necesară a întreprinderilor în materie de durabilitate.

Context

Întreprinderile europene sunt lideri mondiali în materie de durabilitate. Durabilitatea este ancorată în valorile UE, iar întreprinderile își manifestă angajamentul de a respecta drepturile omului și de a-și reduce impactul asupra planetei. Cu toate acestea, progresele înregistrate de întreprinderi în ceea ce privește integrarea durabilității, în special a drepturilor omului și a obligației de diligență necesară în materie de mediu, în procesele de guvernare corporativă rămân lente.

Pentru a răspunde acestor provocări, în martie 2021, Parlamentul European a invitat Comisia să prezinte o propunere legislativă privind obligația de diligență necesară în cadrul lanțului valoric. În mod similar, la 3 decembrie 2020, în concluziile sale, Consiliul a invitat Comisia să prezinte o propunere de cadru juridic al UE privind guvernarea corporativă durabilă, inclusiv obligația de diligență corporativă transsectorială de-a lungul lanțurilor valorice mondiale.

Scopul propunerii este să promoveze un comportament durabil și responsabil al întreprinderilor în cadrul lanțurilor valorice mondiale. Întreprinderile joacă un rol esențial în construirea unei economii și a unei societăți durabile. Acestea vor avea obligația să identifice și, după caz, să prevină, să pună capăt sau să atenueze efectele negative ale activităților lor asupra drepturilor omului, cum ar fi munca copiilor și exploatarea lucrătorilor, precum și asupra mediului, de exemplu poluarea și pierderea biodiversității. Aceste noi norme vor oferi securitate juridică și condiții de concurență echitabile întreprinderilor, precum și mai multă transparență consumatorilor și investitorilor. Noile norme ale UE vor promova tranziția verde și vor proteja drepturile omului în Europa și în afara acesteia.

O serie de state membre au introdus deja norme naționale privind diligența necesară, iar unele întreprinderi au luat măsuri din proprie inițiativă. Cu toate acestea, este nevoie de o îmbunătățire la scară mai largă, care este dificil de realizat prin acțiuni voluntare. Propunerea stabilește o obligație de diligență necesară a întreprinderilor în materie de durabilitate pentru a contracara impactul negativ asupra drepturilor omului și a mediului.

Noile norme privind diligența necesară se vor aplica următoarelor întreprinderi și sectoare:

- **întreprinderile din UE:**
 - grupul 1: toate societățile cu răspundere limitată din UE de mari dimensiuni și cu o putere economică substanțială (peste 500 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de 150 de milioane EUR sau mai mult);
 - grupul 2: alte societăți cu răspundere limitată care își desfășoară activitatea în sectoare cu impact ridicat definite, care nu ating ambele praguri ale grupului 1, dar au peste 250 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de cel puțin 40 de milioane EUR. Pentru aceste societăți, normele vor începe să se aplice cu 2 ani mai târziu decât pentru grupul 1;
- **întreprinderile din țări terțe** care își desfășoară activitatea în UE, cu un prag al cifrei de afaceri aliniat la grupurile 1 și 2, cifră de afaceri generată în UE.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) nu intră direct în domeniul de aplicare al prezentei propuneri.

Propunerea se aplică propriilor operațiuni ale unei întreprinderi, filialelor acesteia și lanțurilor lor valorice (relații de afaceri stabilite direct și indirect). Pentru a respecta obligația de diligență necesară a întreprinderilor, **întreprinderile trebuie:**

- să integreze diligența necesară în politici;
- să identifice impactul negativ real sau potențial asupra drepturilor omului și a mediului;
- să prevină sau să atenueze impacturile potențiale;
- să pună capăt sau să reducă la minimum impactul real;
- să instituie și să mențină o procedură de depunere a plângerilor;
- să monitorizeze eficacitatea politicii și a măsurilor de diligență necesară
- și să comunice public cu privire la diligența necesară.

Mai concret, aceasta înseamnă o **protecție mai eficace a drepturilor omului incluse în convențiile internaționale**. De exemplu, lucrătorii trebuie să aibă acces la condiții de muncă sigure și sănătoase. În mod similar, această propunere va sprijini evitarea efectelor negative asupra mediului care încalcă **principalele convenții în domeniul mediului**. Întreprinderile vizate vor trebui să ia măsuri adecvate („obligația de mijloace”), în funcție de gravitatea și probabilitatea unor impacturi diferite, precum și măsurile aflate la dispoziția lor în circumstanțele specifice și va trebui să stabilească priorități.

Autoritățile administrative naționale desemnate de statele membre vor fi responsabile de supravegherea acestor noi norme și pot impune **amenzi în caz de nerespectare**. De asemenea, victimele vor avea posibilitatea de a introduce **acțiuni în justiție pentru daunele** care ar fi putut fi evitate prin măsuri adecvate de diligență necesară.

În plus, întreprinderile din grupul 1 trebuie să aibă un plan pentru a se asigura că strategia lor de afaceri este **compatibilă cu limitarea încălzirii globale** la 1,5 °C, în conformitate cu Acordul de la Paris.

Pentru a se asigura că diligența necesară devine parte integrantă din funcționarea globală a întreprinderilor, **este necesară implicarea directorilor de întreprinderi**. Acesta este motivul pentru care propunerea introduce, de asemenea, sarcini pentru directorii întreprinderilor, care trebuie să instituie obligația de diligență necesară, să supravegheze punerea în aplicare a acesteia și să o integreze în strategia corporativă. În plus, atunci când își îndeplinesc obligația de acțiune în interesul întreprinderii, directorii trebuie să țină seama de drepturile omului, de schimbările climatice și de consecințele deciziilor lor asupra mediului. În cazul în care au o remunerație variabilă, directorilor de întreprinderi li se vor oferi stimulente să contribuie la combaterea schimbărilor climatice prin intermediul planului de afaceri.

Propunerea include, de asemenea, **măsuri de însoțire**, ce vor sprijini toate întreprinderile, inclusiv IMM-urile, care pot fi afectate în mod indirect. Printre măsuri se numără dezvoltarea în mod individual sau în comun de site-uri web, platforme sau portaluri dedicate și posibilitatea de a acorda sprijin financiar pentru IMM-uri. Pentru a sprijini întreprinderile, Comisia poate adopta orientări, inclusiv privind clauze contractuale tip. De asemenea, Comisia poate completa cu noi măsuri sprijinul oferit de statele membre, inclusiv prin sprijinirea întreprinderilor din țări terțe.

Scopul propunerii este de a se asigura că Uniunea, atât la nivelul sectorului privat, cât și al sectorului public, acționează pe scena internațională respectându-și pe deplin angajamentele internaționale în ceea ce privește protejarea drepturilor omului și promovarea dezvoltării durabile, precum și normele comerțului internațional.

Etapele următoare

Propunerea va fi transmisă Parlamentului European și Consiliului pentru a fi aprobată. După adoptare, statele membre vor avea la dispoziție doi ani pentru a transpune directiva în legislația națională și pentru a transmite Comisiei textele legislative relevante.

3. Legea privind datele: Comisia propune măsuri pentru o economie a datelor echitabilă și inovatoare

La data de 23 februarie 2022, Comisia Europeană propune noi norme pentru a preciza cine poate utiliza și accesa datele generate în UE în toate sectoarele economice.

Context

Ca urmare a Legii privind guvernarea datelor, prezenta propunere este a doua inițiativă legislativă inițială principală ce decurge din Strategia europeană privind datele din februarie 2020, care urmărește să ajute UE să devină lider în societatea noastră bazată pe date.

Împreună, aceste inițiative vor debloca potențialul economic și societal al datelor și al tehnologiilor în conformitate cu normele și cu valorile UE. Acestea vor crea o piață unică pentru a permite libera circulație a datelor în cadrul UE și între sectoare, în beneficiul întreprinderilor, al cercetătorilor, al administrațiilor publice și al societății în general.

Legea privind datele va asigura echitatea în mediul digital, va stimula dezvoltarea unei piețe competitive a datelor, va oferi oportunități pentru o inovare bazată pe date, precum și o mai mare accesibilitate a datelor pentru toți. Aceasta va antrena servicii noi, inovatoare, precum și prețuri mai competitive pentru serviciile post-vânzare și pentru repararea obiectelor conectate.

Întocmai ca luminile stradale sau vederile panoramice, datele constituie bunuri neconsumabile: pot fi accesate de mai multe persoane în același timp și pot fi consumate de nenumărate ori fără ca acest lucru să le afecteze calitatea sau să existe riscul epuizării resurselor. Volumul datelor este în continuă creștere, de la 33 de zettabytes generate în 2018 la 175 de zettabytes preconizate pentru 2025. Este vorba de un potențial neexploatat, 80 % din datele industriale nefiind utilizate vreodată. Legea privind datele abordează aspectele juridice, economice și tehnice care conduc la o subutilizare a datelor. Noile norme vor pune la dispoziție un volum mai mare de date în vederea reutilizării și se preconizează că vor genera o contribuție suplimentară de 270 de miliarde EUR la PIB până în 2028.

Propunerea de Lege privind datele include:

- măsuri care să le permită utilizatorilor de dispozitive conectate să aibă acces la datele generate de respectivele dispozitive, date care sunt adesea colectate exclusiv de către producători; măsuri care să permită schimbul de astfel de date cu părți terțe pentru a furniza servicii post-vânzare sau alte servicii inovatoare bazate pe date. Propunerea menține stimulentele oferite producătorilor pentru a-i îndemna să continue să investească în generarea de date de înaltă calitate, prin acoperirea costurilor lor legate de transfer și prin excluderea utilizării datelor partajate care sunt în concurență directă cu produsul lor.
- Măsuri de **reechilibrare a puterii de negociere a IMM-urilor prin prevenirea dezechilibrelor contractuale excesive** în contractele de schimb de date. Legea privind datele le va proteja de clauzele contractuale abuzive impuse de o parte care dispune de o poziție de negociere mult mai puternică. De asemenea, Comisia va elabora modele de clauze

contractuale pentru a ajuta aceste întreprinderi să elaboreze și să negocieze contracte echitabile de partajare a datelor.

- Mijloace conferite **organismelor din sectorul public pentru a accesa și a utiliza datele** deținute de sectorul privat care sunt necesare în circumstanțe excepționale, de exemplu în cazul unei urgențe publice, cum ar fi inundațiile și incendiile forestiere, sau pentru a pune în aplicare un mandat legal în cazul în care datele nu ar fi disponibile în alt mod. Este necesar să se ia cunoștință de datele respective pentru a putea răspunde rapid și în condiții de siguranță, reducând totodată la minimum sarcina asupra întreprinderilor.
- Noi norme care **să le permită clienților să treacă efectiv** de la un furnizor de servicii de prelucrare a datelor în *cloud* la altul și **să instituie garanții împotriva transferului ilegal de date.**

Consumatorii și întreprinderile vor putea avea acces la datele dispozitivului lor și le vor putea utiliza pentru servicii post-vânzare și servicii cu valoare adăugată, cum ar fi mentenanța predictivă. Datorită faptului că dispun de mai multe informații, consumatorii și utilizatorii, de exemplu fermierii, companiile aeriene sau societățile de construcții, vor fi în măsură să ia decizii mai bune, de exemplu vor putea achiziționa produse și servicii de calitate superioară sau mai durabile, contribuind astfel la obiectivele Pactului verde.

Întreprinderile și actorii industriali vor dispune de o panoplie mai amplă de date și vor beneficia de o piață competitivă a datelor. Furnizorii de servicii post-vânzare vor fi în măsură să ofere servicii mai personalizate și să concureze pe picior de egalitate cu serviciile comparabile oferite de producători, în timp ce datele pot fi combinate pentru a dezvolta, de asemenea, servicii digitale complet noi.

4. Rata inflației la energie continuă să crească, atinge 27%

Inflația anuală a energiei în UE a atins 27% în ianuarie 2022, continuând tendința ascendentă. Aceste informații provin din datele publicate recent de Eurostat.

După cea mai scăzută rată din ultimii cinci ani în mai 2020 (-11%), inflația energetică a început să crească, dar a continuat să prezinte rate negative până în februarie 2021, variind între -9% și -1%. Din martie 2021, inflația energetică a fost pozitivă și a crescut aproape continuu, ajungând la 26% în noiembrie 2021 și 27% în ianuarie 2022.

Rata inflației la energie este cea mai ridicată de când a fost publicat pentru prima dată Indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) în 1997. În octombrie 2021, a depășit cel mai ridicat punct înregistrat până acum: 17% în iulie 2008.

Privind subcomponentele energiei, gazele au atins cel mai înalt punct în ianuarie 2022 cu aproape 41%, o creștere de 13,5 puncte procentuale (pp) față de luna precedentă, semnificativ peste alte surse de energie - combustibil (inclusiv benzină, motorină, lichid). combustibili și alți combustibili) la +26% (-2,8 pp) și energie electrică la +24% (+3,1 pp).

În timpul pandemiei de COVID-19, ratele inflației pentru combustibil au fost mai volatile decât pentru electricitate și gaz. Ratele inflației la gaze și energie electrică au atins valori negative în perioada aprilie-decembrie 2020, dar au fost mai stabile, cu o medie de -5% pentru gaz și -1% pentru electricitate. Combustibilul a atins totuși un punct scăzut în mai 2020 (-21%) și apoi a atins un vârf de +37% în noiembrie 2021.

Dintre statele membre UE, Belgia (67%) și Țările de Jos (58%) au înregistrat cele mai mari rate ale inflației energetice în ianuarie 2022, urmate de Lituania (43%), Estonia (41%) și Grecia (40%). La celălalt capăt, rata inflației energetice a fost de 0% în Malta, urmând Croația și Portugalia, ambele cu 12%.

Surse de informare:

- *Comisia Europeană*
- *Reprezentanța Comisiei Europene în România*

Buletin informativ elaborat de:

SERVICIUL AFACERI EUROPENE

